เอกสารแจกฟรี
ปีที่ 5 ฉบับที่ 3 มีนาคม 2561

DDC WATCH
จับตาโรคและภัยสุขภาพ

คลินิกวัคซีนผู้ใหญ่: เรื่องใหม่ที่ผู้ใหญ่ควรรู้

จังหวัดที่มีคลินิกวัคซีนผู้ใหญ่

- ปี พ.ศ. 2560 ใน 4 อำเภอ 4 จังหวัดนำร่อง ได้แก่ เชียงใหม่, ชัยภูมิ, ขอนแก่น, นครศรีธรรมราช

- ปี พ.ศ. 2561 จะมีการขยายการให้บริการวัคซีนในคลินิกวัคซีนผู้ใหญ่ 12 จังหวัด

การระบาดของโรคที่ป้องกันได้ด้วยวัคซีน

- ปี พ.ศ. 2555 มีการระบาดของโรคคอตีบในผู้ใหญ่ อายุ 20 – 50 ปี ในพื้นที่ทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคเหนือตอนล่าง
- โรคไข้หวัดใหญ่ในหญิงตั้งครรภ์ เสี่ยงเจ็บป่วยรุนแรงและเสียชีวิตมากกว่าคนปกติ 6 เท่า

- **วัคซีนเป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพและความคุ้มทุน** มากที่สุดในการป้องกันควบคุมโรคติดต่อ
- ประเทศไทยให้บริการวัคซีนในเด็ก**อายุต่ำกว่า 5 ปี** ตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2520 จนทำให้โรคป้องกันด้วยวัคซีนในเด็กลดลงอย่างต่อเนื่อง **แต่เริ่มพบมากขึ้นในผู้ใหญ่**
- **ทำไมผู้ใหญ่ต้องฉีดวัคซีน ?**
  เด็กเล็กได้รับวัคซีน จะทำให้มีภูมิต้านทานถึงระดับที่สามารถป้องกันโรคได้ เมื่อระยะเวลาผ่านไป ภูมิต้านทานโรคดังกล่าวจะลดลงตามธรรมชาติ หากไม่ได้รับการกระตุ้นภูมิคุ้มกันอย่างต่อเนื่อง
- **วัคซีนที่ให้บริการ**
  วัคซีนคอตีบ–บาดทะยัก (dT) ในผู้ที่มีอายุลงท้ายด้วย 0 (ได้แก่ ผู้ที่มีอายุ 20, 30, 40, 50, 60...ปี ขึ้นไป)
  วัคซีนไข้หวัดใหญ่ สำหรับหญิงตั้งครรภ์ที่ให้บริการตลอดทั้งปี
  วัคซีนหัด–หัดเยอรมัน ในนักศึกษาทางการแพทย์และสาธารณสุข

ทำไมต้องมีคลินิกวัคซีนผู้ใหญ่

แม้ว่าคณะอนุกรรมการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค ซึ่งมีบทบาทหน้าที่ในการกำหนดการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคและการป้องกันโรคที่เหมาะสม ได้มีคำแนะนำการให้วัคซีนในผู้ใหญ่มาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2555 แต่ยังขาดจุดรับบริการที่ชัดเจน ทำให้กลุ่มเป้าหมายไม่สามารถเข้าถึงวัคซีนได้เท่าที่ควร จึงมีการจัดตั้ง **คลินิกวัคซีนผู้ใหญ่**

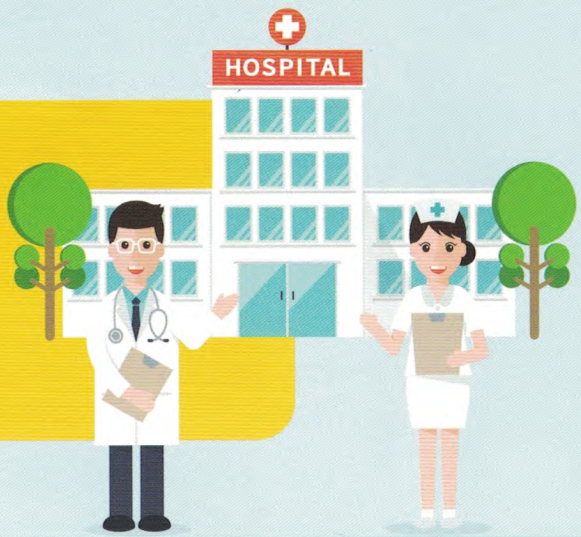
เพื่อให้บริการวัคซีนในกลุ่มผู้ใหญ่ทั่วไปและผู้ใหญ่ที่มีความเสี่ยงทางสุขภาพโดยเฉพาะ ในปี พ.ศ. 2560 กรมควบคุมโรค ได้นำร่องการจัดตั้งคลินิกวัคซีนผู้ใหญ่ใน 4 อำเภอ 4 จังหวัดนำร่อง เพื่อพัฒนารูปแบบที่เหมาะสมในการให้บริการ

4 จังหวัดนำร่อง

- อ.หางดง จ.เชียงใหม่
- อ.คอนสวรรค์ จ.ชัยภูมิ
- อ.ชุมแพ จ.ขอนแก่น
- อ.ทุ่งใหญ่ จ.นครศรีธรรมราช

คลินิกวัคซีนผู้ใหญ่ คืออะไร

จุดบริการวัคซีนสำหรับผู้ใหญ่ในแผนงานสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค หรือวัคซีนทางเลือกอื่นๆ ที่มีความจำเป็นตามความเสี่ยงทางสุขภาพของแต่ละบุคคล มีให้บริการวัคซีนตามมาตรฐานงานสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคของประเทศ โดยไม่เสียค่าใช้จ่ายใดๆ ทั้งสิ้น

คลินิกวัคซีนผู้ใหญ่ มีให้บริการที่ไหนบ้าง

ปี พ.ศ. 2561 จะมีการนำร่องการให้บริการในหน่วยบริการสาธารณสุขของรัฐ 12 จังหวัด คือ เชียงใหม่ อุตรดิตถ์ ชัยนาท สระบุรี เพชรบุรี สระแก้ว ขอนแก่น เลย ชัยภูมิ ศรีสะเกษ นครศรีธรรมราช สงขลา โดยจะเริ่มให้บริการในเดือนพฤษภาคม 2561

วัคซีนสำหรับผู้ใหญ่ที่ให้บริการในคลินิกวัคซีนผู้ใหญ่

วัคซีน คอตีบ-บาดทะยัก

- ฉีด 1 ครั้ง ทุก 10 ปี หรือเมื่ออายุลงท้ายด้วย 0 ได้แก่ ผู้ที่มีอายุ 20, 30, 40, 50, 60...ปี ขึ้นไป ในผู้ที่ได้รับวัคซีนครบตามเกณฑ์ (ได้รับ DTP/DTP-HB 5 ครั้ง เมื่ออายุต่ำกว่า 1 ปี และอีก 1 ครั้ง เมื่อเรียนชั้น ป.6)
- ผู้ที่ได้รับวัคซีนไม่ครบ 3 ครั้ง ให้ฉีดให้ครบและกระตุ้นทุก 10 ปี

วัคซีน ไข้หวัดใหญ่

- ฉีด 1 ครั้ง
- หญิงตั้งครรภ์ที่มีอายุครรภ์ตั้งแต่ 3 เดือนขึ้นไป
- ฉีดได้ตลอดทั้งปี
- กลุ่มเสี่ยงอื่น ๆ สามารถรับวัคซีนได้ในช่วงรณรงค์

วัคซีน หัด-หัดเยอรมัน

- ฉีด 1 ครั้ง
- นักศึกษาทางการแพทย์และสาธารณสุข

คำแนะนำการให้วัคซีนป้องกันสำหรับผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ ราชวิทยาลัยอายุรแพทย์แห่งประเทศไทย ปี พ.ศ. 2555

วัคซีน	กลุ่มอายุ (ปี)		
	19-26 ปี	27-64 ปี	ตั้งแต่ 65 ปีขึ้นไป
วัคซีนคอตีบ, บาดทะยัก,ไอกรน (dT, TT หรือ Tdap)	กระตุ้น 1 โด๊ส ทุก 10 ปี 1 ครั้งในช่วงชีวิตด้วย Tdap		
วัคซีนสุกใส (varicella)	2 โด๊ส (ควรตรวจระดับภูมิคุ้มกันก่อนรับวัคซีน)		
วัคซีนหัด-หัดเยอรมัน-คางทูม (MMR)	2 โด๊ส		
วัคซีนป้องกันมะเร็งปากมดลูก (HPV)	3 โด๊ส		
วัคซีนไข้หวัดใหญ่ (Influenza)	1 โด๊ส ต่อปี		1 โด๊ส ต่อปี
วัคซีนไวรัสตับอักเสบเอ (HA)	2 โด๊ส (ควรตรวจระดับภูมิคุ้มกันก่อนรับวัคซีน)		
วัคซีนไวรัสตับอักเสบบี (HB)	3 โด๊ส (ควรตรวจระดับภูมิคุ้มกันก่อนรับวัคซีน)		
วัคซีนป้องกันโรคติดเชื้อนิวโมคอคคัส (PPSV23)			1 โด๊ส ต่อปี
วัคซีนป้องกันโรคติดเชื้อนิวโมคอคคัส (PCV13)	1 โด๊ส	1 โด๊ส (เมื่ออายุ 50 ปีขึ้นไป)	
วัคซีนป้องกันโรคติดเชื้อมินนิงโกคอคคัส	สำหรับกลุ่มเสี่ยง		
วัคซีนงูสวัด			1 โด๊ส (ผู้ที่มี

ร่วมกันทำ ป้องกันได้

หน่วยงานสาธารณสุข

- ส่งเสริมการจัดตั้งคลินิกวัคซีนผู้ใหญ่ในหน่วยบริการ ตามมาตรฐานงานสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค
- พัฒนาฐานข้อมูลสำหรับการให้บริการวัคซีนผู้ใหญ่
- ให้บริการวัคซีนผู้ใหญ่ ได้แก่ วัคซีนคอตีบ-บาดทะยักในผู้ใหญ่ วัคซีนไข้หวัดใหญ่ในหญิงตั้งครรภ์ และวัคซีนหัด-หัดเยอรมัน ในนักศึกษาทางการแพทย์และสาธารณสุข
- บูรณาการงานให้วัคซีนในผู้ใหญ่กับงานอนามัยแม่และเด็ก งานอาชีวอนามัย หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายวัยทำงานให้มากขึ้น
- ประชาสัมพันธ์ รณรงค์ให้ความรู้ เกี่ยวกับสถานการณ์ ความรู้เรื่องวัคซีน โรคที่ป้องกันด้วยวัคซีน และอาการภายหลังได้รับวัคซีน และการดูแลในกลุ่มเป้าหมาย

ผู้ใหญ่วัยทำงาน

- ตระหนักถึงความสำคัญของการรับวัคซีนสำหรับผู้ใหญ่เพื่อการป้องกันโรค
- ตรวจสอบประวัติการได้รับวัคซีนของตนเองตั้งแต่แรกเกิดจนถึงปัจจุบัน
- ไปรับวัคซีนที่หน่วยบริการสาธารณสุขตามกำหนด
- เมื่อได้รับวัคซีนแล้ว อาจมีอาการปวด บวม แดงร้อนมาก ให้ใช้น้ำเย็นประคบ และให้รับประทานยาแก้ปวดตามคำแนะนำของแพทย์
- เมื่อได้รับวัคซีนแล้ว อาจมีไข้ต่ำๆ ให้เช็ดตัวด้วยน้ำธรรมดา โดยเฉพาะบริเวณซอกคอ ข้อพับ ควรเช็ดมากๆ เพื่อช่วยพาความร้อนออกจากร่างกาย และอาจรับประทานยาลดไข้ หากอาการไม่ดีขึ้นให้รีบไปพบแพทย์
- เมื่อได้รับวัคซีนคอตีบ-บาดทะยัก แล้วอาจมีอาการปวดบวมที่แขนบริเวณที่ฉีด ลามไปถึงหัวไหล่ ข้อศอก หรือทั้งแขน อาการเช่นนี้ เกิดจากร่างกายมีภูมิคุ้มกันต่อโรคบาดทะยักในระดับสูง อาการดังกล่าวพบได้น้อยและไม่มีอันตราย สามารถรักษาให้หายได้และไม่มีผลข้างเคียงในระยะยาว
- ควรดูแลสุขภาพตนเองให้แข็งแรงอยู่เสมอ โดยรับประทานอาหารปรุงสุกสะอาดสดใหม่ ล้างมือบ่อยๆ ออกกำลังกายอยู่เสมอ เมื่อเจ็บป่วยควรรีบไปพบแพทย์ และป้องกันการแพร่เชื้อสู่คนอื่น

สายด่วนกรมควบคุมโรค
1422

DDC WATCH
ACCESS ONLINE QR CODE

ที่ปรึกษา	อัษฎางค์ รวยอาจิณ นคร เปรมศรี
ผู้เขียน	กองโรคป้องกันด้วยวัคซีน
กองบรรณาธิการ	เสาวพักตร์ อิ้นจ้อย สิริลักษณ์ รังษีวงศ์ บริมาศ ศักดิ์ศิริสัมพันธ์
ออกแบบ	นัชนันท์ รองเลื่อน
จำนวน	13,000 ฉบับ